

Yksinkertaiselta vaikuttavat peruskysymykset kiehtovat ihmisen mieltä eniten. Mitä on valo ja mitä on pimeys. Mitä on elämä ja mitä on kuolema.

Camera Obscura on antanut pontta näiden asioiden pohdiskelulle siitä lähtien, kun joku huomasi, että pimeään huoneeseen heijastuu näkymä ulkopuolisesta maailmasta pienen valoreiän kautta. Hänen silmänsä tottui vähitellen huoneen pimeyteen ja havaitsi ulkopuolisen maailman siirtyneen huoneen seinille, mutta kääntyneen ylösalaisin.

Maailman kääntyminen ylösalaisin on vahva ilmiö. Se herättää epävarmuutta, pelkoakin, koska se ei noudata turvallista arkikokemusta. Maailman ylösalaisin kääntymisellä tarkoitetaan myös sitä, mikä tapahtuu mielessämme, kun havaitsemme äkkiä jotain tärkeää ja sanot: "Silloin maailmani mullistui ylösalaisin ja löysin uuden suunnan elämälleni."

När vi tänker, tillskriver vi tankens föremål en innebörd, och överväger om tanken rör sig i rätt riktning. På svenska motsvarar ordet sinne finska ordet mieli. Sinne är ett fantastiskt ord när man tänker dess mening på finska: Sinne. Där man är på väg någonstans. Vi kanske har ett syfte, men ingen kunskap om, hur vi ska nå dit.

Den här är också konstens kärna, osäkerhet, och beredskap att undersöka osäkerheten.

In English mieli is mind. "Do you have a mind?" When you ask someone like that, it may sound unpolite. "Of course, I have a mind, what a ridiculous question!" But: "Do you mind?" is very polite. To be polite is to understand that you are reaching the others fragile territory. You make a try to communicate between two people. To find a common understanding. Maybe to share a common destination. Those questions are in the air also when Marja Pirilä is making a Camera Obscura photo.

Mieli, Sinne, Mind. Three languages, three words full of meanings reaching something.

Uskomuksissa valolle ja pimeydelle annetaan symbolisia merkityksiä. Useimmin niissä valoa pidetään symbolina kaikelle elävälle ja pimeyttä kuolemalle. Elämän me tunnemme, mutta mitä on kuolema? Mitä tapahtuu mielelle kuoleman jälkeen? Minne se menee? Moni on sanonut, että kuolema on jotain, jonne valonsäde johdattaa pimeydessä.

Elämän ja kuoleman kysymyksiä on pohdittu nuotiotulilla ihmisen aikojen alusta alkaen. Pimeyden ympäröidessä tulen valoa. Ajatusten ajelehtiessä sinne tänne, mielekkyyttä etsien.

Kun Marja Pirilä kuvaa sinua Camera Obscuran pimeydessä, joudut olemaan paikoillasi. Tunnet kuvaajan läsnäolon, mutta et näe häntä. Ruumiisi lepää pimeydessä, mutta mielesi vaeltaa. Mieleesi saattaa juolahtaa mullistava ajatus ja havaitset jotain tärkeää itsessäsi.

Ovántade situationer inspirerar en att tänka annorlunda om sig själv.

Det du ser är bara en liten ljusstråle.

Ennen Marja seurasi pimeydessä, kuinka kuvattava muuttui vähitellen selvemmäksi silmien tottuessa pimeyteen. Samalla kamera keräsi filmille kuvattavasta heijastuvia fotoneita ajan kanssa. Sekä kuvaajan että kuvattavan mielellä oli aikaa vaeltaa. Silloin aika oli venyvää. Oli aikaa. Se minkälaiseksi valokuva lopulta muodostui, näkyi vasta filmin kehittämisen jälkeen. Nyt digikamera kerää valon kennolleen sekunnin murto-osissa ja tulos on nähtävissä saman tien. Silti vaikutelma ajan kulumisesta ihmisen mielessä jää kuvaan nytkin.

Sanotaan, että kuoleman hetkellä ihminen näkee elämänsä sekunnin murto-osassa elämänpituisena elokuvana. Ehkä silloin, matkalla Sinne, kysyt itseltäsi: Did I have a mind? Oliko missään mitään mieltä?

Asko Mäkelä